

Resne demonstracije v Belgradu.

Belgrad, 19. oktobra. Včeraj je bil v Belgradu skrajno buren dan. Več tisoč ljudstva je hodilo po ulicah, upilo, vse napise pri avstrijskih trgovinah razbilo. Orožništvo je le s težavo nastopalo proti demonstrantom, ker so se zbirali večno v stranskih ulicah. Ob 10. uri zvečer je pa nastal mir.

Belgrad, 19. oktobra. Včeraj je bil tu tudi, shod tukajšnjih Italijanov, ki so sprejeli ostro resolucijo proti Avstriji. Po shodu so bile, po mestu velikanske demonstracije. Pred kraljevim dvorcem je množica manifestirala. Kralj Peter in prestolonaslednik sta se zahvaljevala. Nato je množica udrila v avstrijski del mesta, ter ondi strašno puštošila in plenila. Razbiti so napisi, udrti vrata, izložbe razdejane.

Dunaj, 19. oktobra. Zunanje ministrstvo je naročilo avstro-ogrskemu zastopniku v Belgradu, naj vložijo radi včerajšnjih dogodkov pri srbski vladni odločen protest. Avstro-ogrška vlada napravljala za vse dogodke odgovorno srbsko vlado in zahteva od nje povrnitev vse škode. V slučaju, da se taki dogodki ponove, grozi Avstro-Ogrska z najstrožjimi sredstvi.

Kronanje bulgarskega kralja.

Sofija, 15. oktobra. Kronanje bulgarskega kralja bo skoro gotovo 11. nov.

Bulgarsko-turško sporazumljenje.

Sofija, 19. oktobra. Iz Carigrada sta prispela dva člana mladoturškega osrednjega odbora, da razpravljajo s posebnim odborom, ki je sestavljen iz vseh strank pod predsedstvom Načoviča o vseh prepornih vprašanjih, da se doseže bulgarsko-turško sporazumljenje. Ker so tudi merodajni bulgarski krogi za sporazumljenje, je precej upanja, da se cela zadeva med Bulgarijo in Turčijo mirno poravnata.

Deželnozborski volilni red.

Prinašamo tukaj nov deželnozborski volilni red, kakor se je sprejel v deželnem zboru štajerskem in po katerem se bo pri prihodnjih volitvah volilo.

I. Volilni okraji.

§ 1. Za volitev veleposestva je za celi Štajer volilni okraj Gradec.

§ 2. Za volitev v mestih in trgih so sedeči okraji, ki zanimajo nas Slovence:

3. Mesto Maribor;
9. mesto Radgona in trgi Cmurek, Gornja Radgona, Gnas in Stras.
10. trgi Lipnica, Ernož, Ivnik, Vildon, Sv. Jurij (okraj Vildon), Arnovž in Luče (okraj Arnovž);
17. mesta: Celje, Brežice in trgi Sevnica, Laško, Vojnik, Vitanje, Soštanj in Velenje;
18. mesta Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, in trgi Marenberg, Muta, Vuzenica, Konjice, Sv. Lovrenč nad Mariborom;
19. mesta Ptuj, Ormož, trgi Ljutomer, Rogatec, Sv. Lenart, občina Brežice (okraj Ptuj), Rogaska Slatina.
20. trgi Mozirje, Gornjigrad, Ljubno, Zalec, Sv. Jurij na juž. žel., Središče, Vransko, Kozje, Braslovče, Smarje, Veržej, Rajhenburg in Studenci pri Mariboru.

§ 3. Vsak v § 2. navedeni okraj je tudi volilni kraj. Občine z več ko 4000 prebivalci se delijo v dve ali več volišč.

§ 4. Vsak volilni razred v § 2. zaznamovan tvori en volilni okraj.

§ 5. Trgovske in obrtne zbornice v Gradcu in Ljubnem volijo po tri poslance, torej skupaj 6.

§ 6. Volilne okraje kmečkih občin tvorijo:

5. sodni okraji Radgona, Cmurek;
6. Lipnica, Arnovž, Ivnik, Vildon;
7. Nemški Lonč, Sčavnica, Voitsberg;
14. Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško;
15. Slovenjgradec, Marenberg, Soštanj;
16. Maribor, Sv. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer;
17. Ptuj, Ormož;
18. Smarje, Rogatec;
19. Brežice, Kozje, Sevnica;
20. Konjice, Slovenska Bistrica.

§ 8. Okraji pod 14., 16. in 17. volijo po dva poslance.

§ 9. V splošni kuriji volijo:

4. mesta Maribor, Celje, Brežice, trgi Sevnica, Laško, Vojnik, Vitanje, Soštanj, Velenje; mesta Slovenjgradec, Slovenska Bistrica, trgi Marenberg, Muta, Vuzenica, Konjice, Sv. Lovrenč nad Mariborom; mesta Ptuj, Ormož, trgi Ljutomer, Rogatec, občina Brežice (okraj Ptuj) in Rogaska Slatina; trgi Mozirje, Sv. Jurij na juž. žel., Središče, Vransko, Braslovče, Kozje, Veržej, Rajhenburg in Studenci pri Mariboru;
9. sodni okraji: Ljutomer, Gornja Radgona, Slov. Bistrica, Sv. Lenart, Maribor, Konjice, Ormož, Ptuj, Rogatec;
10. sodni okraji: Celje, Marenberg, Slovenjgradec, Smarje, Soštanj, Vransko, Gornjigrad, Laško, Kozje, Sevnica, Brežice.

§ 11. Vsak v § 9. navedeni volilni okraj voli enega poslanca.

II. Od pravice voliti in voljen biti.

§ 12. Volilci v veleposestvu so deželni deski vpisani posestniki na Štajerskem in ki plačujejo 200 K realnega davka.

§ 13. Ako je več sosesestnikov, more voliti samo eden in to s pooblastilom svojih sosesestnikov.

§ 14. Korporacija ali društvo more le isti zastopati, ki je po pravilih v zastopstvo določen, ki je star 24 let in ima avstrijsko državljanstvo in ni po § 19. volilnega reda od izvrševanja volilne pravice izključen. Občine, ki imajo posestva, vpisana v deželno desko, ne smejo voliti.

§ 15. V volilnih razredih mest in trgov, kakor tudi kmečkih občin volijo, ki so ob dnevu razpisanja volitev stari 24 let in plačujejo 10 K direktnega davka, na Štajerskem predpisane, pri katerem pa se od osebne dohodnine le polovica račun.

V tem volilnem razredu pa volijo tudi vsi javni uradniki, stanujoči v občini, ne glede na plačevanje davka, kakor duhovniki, dvorni, državni in deželni uradniki, tudi v pokoju, vojaški zdravniki, advokati, notarji, kakor tudi osebe akademiške izobrazbe, javni učitelji.

§ 16. V splošni kuriji volijo osebe, ki so stare ob dnevu razpisanja volitev 24 let in so avstrijski državljanji, ter bivajo že eno leto v eni občini.

§ 17. Večak volilec mora svojo volilno pravico sam izvršiti.

§ 18. Kot deželni poslanec se lahko voli, kdor je:

- a) avstrijski državljan;
- b) star 30 let;
- c) poseduje vse avstrijske državljijske pravice;
- d) je volilec v razredu veleposestva, mest in trgov, kmečkih občin ali splošne kurije.

Politični ogled.

— **Deželni zbor.** Poslanec dr. Jankovič je vložil s tovariši v seji dne 13. t. m. ta-le predlog: Visoki deželni zbor! V nedeljo dne 27. septembra t. l. nastal je v vasi Senovo, ki je oddaljena pol ure od trga Rajhenburg ob Savi, požar, ki je v kratkem času upepelil šest še skoro popolnoma novih poslopj posestnikov Jožef Seničer in Ivan Kozole. Oškodovana sta bila tudi najemnik Martin Zakšek in posestnik Jurij Mirt. V ognju je ostalo tudi tele, več vozov, sena, sodi, življenjske potrebšline, obleka in 300 kron denarja Jožefa Seničerja. Občinska komisija je cenila škodo (hiša, gospodarsko poslopje, hlevi, tele in krmo) na 7970 kron pri Jožefu Seničerju, zavarovalnina znaša 1000 kron in dolga je 4000 kron, pri Ivanu Kozole se je cenila škoda na 4800 kron, zavarovalnina je 1120 kron in dolga 2000 kron. Škoda Martina Zakšeka znaša 250 kron, Jurija Mirt 130 kron. Ker ima Jožef Seničer razven tega 4 otroke v starosti ½ do 8 let, oba brez strehe za družino in živino, brez živeža in krme, in ker že zima trka na štiri, stavijo podpisani sledeči predlog: Visoki deželni zbor naj dovoli onim posestnikom vasi Senovo pri Rajhenburgu, ki so bili vsled požara hudo oškodovani, podporo iz deželnih sredstev.

Glede volilne reforme je poslanec Robič dne 15. t. m. v imenu Slovencev izjavil, da zastopajo tudi Slovenci načelo splošne, enake in direktne volilne pravice, a da glasujejo z ozirom na sedanje razmere za predlogo.

V seji dne 16. t. m. je utemeljeval poslanec dr. Jankovič svoj predlog glede podpore vsled požara oškodovanima posestnikoma v Senovem. Predlog se je odkazal finančnemu odseku. — V seji dne 20. t. m. se je razpravljalo med drugim tudi o predlogu dr. Jankoviča in tovarišev glede regulacije Save pri Brezovu, občina Blanca in Smarje, občina Sevnica. Sklenilo se je naročiti deželnemu odboru, naj skrbi za to, da se razprave glede regulacije Save na omenjenih mestih čimprej skončajo.

— **V vojnem odseku delegacij** je imel slovenski delegat dr. Korošec občiren govor, v katerem je razpravljal o veliki mehki vojaške uprave nasproti mažarskim željam na škodo nemažarskih narodnostij. Zahteva, da se v armadi ozira na slovaško, slovensko, srbsko in druge narodnosti. Dopolnje za čas žetve naj vojni minister na pdlagi letošnjihkušen stalno upelja. Pouk v gospodarskih predmetih je treba tudi pri nas uvesti kakor se je to že v nekaterih državah zgodilo. Potem preide na ljubljanske izgrede in v natančnem opisovanju ostro grah nastop vojaštva, ki je povzročil prelivanje krvi. Obloži lajntanta Majerja, ki je ravno dal streljati, da je vojake nagovarjal h krivemu pričevanju.

— **Bela Ljubljana** dobi slovenske ulične napise, tako je odločil kranjski deželni odbor, v katerem imajo sedaj naši pristaši odločilno besedo. Dokler so v njem odločevali liberalci, niso prišli do takega sklepa, ker so imeli tajno zvezo z Nemci.

— **Deželnozborske volitve** na Kranjskem. Na Kranjskem se že pridno pripravljajo na deželnozborske volitve, ki bodo 14. decembra. V Vipavi so se izrekli zaupniki „Kmečke zveze“ soglasno, da bo kandidiral v splošni kuriji načelnik Jernej Ravnikar v Trnovem. Na shodih „Kmečke zveze“ za novo-meški okraj v Prečni in Vavtinski se je soglasno sprejela kandidatura župana Zorca.

— **Protinemske demonstracije** v Pragi. V Pragi so se vršile dne 18. t. m. velikanske demonstracije. Nemški pasant, so bili nabiti in okamenjeni. Pri nemških zavodih so vse šipe pobite. Policija je bila preslaba, da bi ukrotila množico. Prišlo je vojaštvo, polk, ki se rekrutira iz Asa. Občinstvo je upilo „Fej“ in „Pojdite v Srbijo“. Končno je prišlo povelje, naj se trg na Prikopih izprazni. Najprej so šli nad množico policaji na konjih, za njimi policiisti peš, nato vojaštvo z nasajenimi bajoneti. Na policijo je množica metala kamenje. En konj se je splašil, a so ga zakržali, da ni skočil med množico. Zvečer so bile tudi v predkrajih demonstracije proti Nemcem. Vsi nemški napisi so razbiti. Aretiranih je 100 oseb. Nemško društvo se je obrnilo za pomoč na ministrskega predsednika. Takoj je namestništvo dobilo povelje, naj nemire z vso odločnostjo uduši.

— **Češka ministra** podala ostavko. Dne 15. t. m. se je vršil na Dunaju ministrijski svet, ki se je bavil s stanjem v češkem deželnem zboru. Bil je jako buren in je končno sklenil zaključenje deželnega zbora. Nemški minister-rojak Prade je odločno zastopal zahtevo Nemcev po zaključitvi. Proti istemu so glasovali vsi slovanski ministri, Prašek, Fiedler, Abrahamovjez in Korytovski; drugi so glasovali „za“, Minister Geisman ni bil prisoten. Nato je izjavil minister Prašek, da se s tem pravice češkega naroda gazijo z nogami in da je s tem onemogočen princip skupnega dela. Predloženo je ministrskemu predsedniku, da ravna proti dani besedi, da bo češki deželni zbor zboroval do konca oktobra. Izjavil je na to, da je prisiljen izstopiti iz ministrstva. Trgovinski minister Fiedler se je izvajanjem Praškovim popolnoma pridružil in tudi demisioniral. — Iz dobro poučenih krogov se poroča, da bo ministrijski predsednik Beck predlagal cesarju, naj ostavki čeških ministrov Praška in Fiedlerja ne sprejme.

Mala politična naznanila.

Dne 15. oktobra: Češka ministra Prašek in Fiedler sta došla v Pražo, da bi uprjavala (na češke poslance; naj nekoliko odnehajo. Nemci pa izjavljajo, da bodo z vsemi sredstvi nadaljevali tehniško obstrukcijo, ako Čehi ne ugodijo nemški zahtevi po narodni delitvi Češke. — Včeraj je v Budimpešti zboroval mornariški odsek ogrske delegacije. — V Londonu so predvčeršnjim ženske demonstrirale pred angleško zbornico. Policija je zaprla 42 žen in dekle.

Dne 16. oktobra: V odseku ogrske delegacije je včeraj vojni minister povdarjal potrebo zvišanja števila vojaških novincev. Odsek je proračun za armado sprejel. — Včeraj je v Budimpešti zboroval ogrski ministrijski svet o tekočih zadevah. — Nemci so včeraj v češkem deželnem zboru nadaljevali obstrukcijo. — Včerajšnji ministrijski svet na Dunaju je bil jako buren in je končno sklenil zaključenje češkega deželnega zbora. — Med japonskimi in kitajskimi četami je prišlo do spopada. Čete so otvorile ogenj. Japonsko poslaništvo zahteva od kitajske vlade zadoščenje, če ne, prekoračijo Japanci mejo.

Dne 17. oktobra: Čehi nameravajo nastopiti v državnem zboru z obstrukcijo. — Nemci so zelo nezadovoljni, ker se je češko deželnozborsko zasedanje le odgodilo in ne zaključilo, kakor so zahtevali. — Proti češkim šolam na Niže-Avstrijskem prirede Nemci 25 shodov. — Nadvojvoda Evgen je bil danes imenovan za generalnega nadzornika čet.

Dne 18. oktobra: V Belgradu je včeraj zboroval pod predsedstvom kralja Petra srbski ministrijski svet, ki se je bavil s pomilošenjem političkih vojaških zločincev. — Govoril se, da bo prihodnji italijanski ministrijski svet dovolil vojnemu ministru velike svoje za deželno brambo.

Dne 19. oktobra: Zasedanje goriškega deželnega zbora je odgodeno. Čuje se, da bo goriški deželni zbor v kratkem razpuščen. — Ministrijski predsednik Beck se je odpeljal danes po noči v Budimpešto, da poroča cesarju o demisiji čeških ministrov Fiedlerja in Praška.

Dne 20. oktobra: Danes je cesar v daljši avdijenci sprejel ministrijskega predsednika Becka. Cesar demisije čeških ministrov ne sprejme. — Vlada je naročila praškemu cesarskemu namestniku, naj vsako demonstracijo, če treba z najstrožjimi sredstvi uduši.

Somišljeniki! Somišljenice!

Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalce „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovincem!